

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

РѢКЪ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 11-го Серпя 1898.

Число 32.

Календарь.

11	Ч.	Св. Антонія
12	П.	Св. Евдокии (Почт. листу)
13	С.	Св. Креста, Макария
14	Н.	10. П. Св. Стефана
15	П.	Исаакія, Далматія
16	В.	7 отроковъ въ Египтѣ
17	С.	Евстагія муч.

Звѣстѣ

Звѣстѣ битвы. — Эмиграція духоборцевъ въ Россію. — Вѣдѣнія. — Вѣстѣ изъ Канады. — Вѣстѣ изъ стараго края. — Новинки. — Де-що цѣваго. — Слѣшнѣ. — Фелетонъ: Про затмѣніе соня и мѣсяца. — Дѣдуш. — Оглошеня.

УВАГА.

Хотѣи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара подъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Шафтеръ, побѣдитель зъ подъ Сантіаго, достае вѣдѣ своего правительства великого поса. Якъ знаемо, що на Кубѣ югитъ ся мѣжъ амер. войскомъ жовта пропасница, котра безуспіла майже цѣлу армію. Шафтеръ разомъ зъ иншими генералами написали письмо до Вашингтону, зъ котрымъ представляють дѣйсный и сумный станъ своего войска и жадають, щобъ чимъ скорше его зъ Кубы забрати. Та те письмо досталось скорше до газетъ якъ до Вашингтону, а розтрублюване такои справы може захохотити Испанцевъ торгу-

ватись зъ Американцами, коли будуть заключувати спокѣй, а що бѣльше може захохотити побѣстали на Кубѣ испанскій войска вдарити на Сантіаго и вѣдобрити его. Але того послѣднего не треба побоуватись, бо и мѣжъ испанскимъ войскомъ пануе тотъ пошестъ — занепало нею 10 тысячъ вояковъ. Зъ Америкы вѣдѣхавъ до Сантіаго де Куба вѣдѣль вояковъ, що мають зацпендену жовту пропасницу и она вже ихъ не чепить ся.

Испанія згодилась вже на условия слокою поданій американскимъ правительствомъ и леда день можуть обѣ стороны перестати воякувати ажъ до остаточного заключения угоды.

Агвинальдо гетманъ филиппинскихъ повстанцевъ, стоить ще подъ Манілею и не хоче еѣ ще здобувати, бо якъ каже, що шкода ему пабофѣвъ, котры можуть ся ему придати, коли бы по занятю Американцами Маніля, що злого зъ его краемъ сталося. Американцы зновъ не хотять ще атакувати того мѣста, бо мають за мало войска.

Ажъ теперь выходятъ наверхъ розличного рода надужитя, якихъ допущали ся амер. старшукы въ доставляваню для амер. войска поживы, оружія и одяговъ. Павѣтъ въ сенатѣ поднесено сю справу и по укѣнченю войны сейчасъ буде слѣдство, котре выкрие немало цѣкавыхъ рѣчей.

Эмиграция духоборцевъ въ Россію.

Духоборцы се, якъ мы вже давнѣйше писали, такі люде, що вѣдворвали ся вѣдъ православной церкви и малекъ свою вѣру. Они вѣрятъ передовѣмъ въ то, что не треба робити нѣкому кривды, а вѣ войны провадити и длатого не хочуть они служити въ войску. Зъ тои причины правительство росіиске пересѣдувало ихъ дуже, чтобы вмѣсто мучити тыхъ людей, позволено имъ вынести ся зъ Россіи. Зразу рядъ росіиской не хотѣвъ пристати на то, але на коонецъ згодивъ ся, боячись, чтобы и другі люде на ихъ вѣру не пристали. Достав-

ши позволене выемігровати зъ Россіи, хотѣли духоборцы ѣхати до Америки, але на жалъ не мають на столько грошей, чтобы сюда достатись. Були они вправдѣ давнѣйше заможны, але правительство росіиске выгнало ихъ зъ грунтовъ на далекой пустынь, где до того часу бѣльше якъ 1000 зъ нихъ умерло вѣдъ голоду и рѣжныхъ слабостей. Въ виду того дораджено имъ, чтобы ти, что суть бѣднѣйши (а есть ихъ около 3500) выѣхали на недалекой островъ (Сурбус) Сайпрусъ еще сей осени. Решта т. е. около 8000, что мають ся троха лѣьше, выѣдутъ зде ся до Америки еще сей змы, або на весну.

Въ виду такоого положеня рѣчей, многі пріятель духоборцевъ (особливо Квекры) въ Англии и Америцѣ ста-

рають ся имъ помочи и збирають грошѣ на ихъ прокормлене и на дорогу.

Давна рѣчь, что днесъ при концѣ 19 столѣтя люде суть еще пересѣдувані за вѣру и не могутъ мешкати въ своѣй власной вѣтчынѣ, где ихъ дѣды и прадѣды жили, але мусять утѣкати до чужихъ краевъ. Давне такожъ и се, что вмѣсто знайти помочи у своихъ т. е. Славянъ, что недавно въ Празѣ такъ богато говорили о славянской взаимности, духоборцы мусять шукати помочи ажъ у чужихъ, т. е. Англиковъ и Американцевъ, а народъ ихъ власный мусить молчать и дивитись на ихъ терпѣне, придушены розбойничими руками дарскихъ поспакѣвъ.

Въ Америцѣ найлѣпшимъ для духоборцевъ мѣсцемъ поселеня була-бъ, зде ся, Канада, бо далекой вѣдъ шуму свѣтового могли бы они тамъ спокѣйно трудитись. Тамъ такожъ пріишли бы они въ стынѣсть зъ нашими Русскими галицкими и буковинскими, и яко близкии близкиихъ научили бы ихъ своимъ примѣромъ працювати и розумного житя. — Давъ бы то Богъ!

Хто бы могъ и хотѣвъ послати яку запомогу для тыхъ невинно терпящихъ а чесныхъ людей, нехайшше до: **Friends' Intelligencer, Philadelphia, Pa., 921 Arch Str.**, або до нашої редакціи.

О людяхъ тыхъ и ихъ вѣрѣ, напишемъ або въ газетѣ, або въ особной книжочкѣ троха познѣше.



БРЕХА (BREAKER).

В О Д О З В А — до — Русинѣвъ-Лемковѣвъ въ Америцѣ!

За инициативою п. Ивана Гловы, знаного руского патриота, почмістра въ Excelsior, Pa., бывшего колькалѣтного председатели „Р. Н. Союза“, завязавъ ся комітегъ въ Shamokin, Pa. збирания складокъ на „Руску Бурсу въ Новѣмъ Сончѣ“ въ Галичинѣ.

Каждый зъ насъ Русинѣвъ-Лемковѣвъ добре о томъ знае, что напій родній мѣсяца положенъ суть на окраинахъ захѣдной Галичины, где мы стыкаемо ся зъ элементомъ польскимъ, а той не дае намъ нагоды дѣти напій выховувати въ нашої патимой руской мовѣ. Щирорускій поселенцѣ въ Новѣмъ Сончѣ, котрымъ добро Руси лежить на сердцю, загадали запобѣжити сему лиху, закладаючи Бурсу для рускихъ учениковъ, въ котрой ти безплатно могли бы достати утримане ходячи до школы.

Гадка ся прекрасна, лишъ на се треба гроша. Настъ Русинѣвъ Лемковѣвъ есть ту въ Америцѣ сотни и тысячѣ. Если бѣ лишень каждый, котрый почуваетъ ся, что есть правдивымъ Русинѣвъ-Лемкомъ, котрый щиро и правдиво любить своѣй народъ, обрядъ и бесѣду руску — зложивъ бы бодай и наименшу жертву на „Руску Бурсу въ Новѣмъ Сончѣ“, то певно мы самый америкалекскій Русинѣвъ-Лемки, не лише зложимъ-бысьмо тѣлько, чтобы выбудовати великой красной дѣмъ на Бурсу, але и звыжило бы ся гроша, чтобы дати удержане для колькадесять нашихъ

(Продовжене на другѣй сторѣнѣ).

ПРО ЗАТМѢНІЕ СОНЦА И МѢСЯЦА.

Вдовжъ пѣвнѣчной Норвегії, Швеції и части Россіи розвергъ ся поясъ болотнпстон, а сумной та нужденной краини, що зве ся Ляношїе. Не побачитъ тамъ ані поль засѣяныхъ збѣжемъ, ані зеленыхъ садѣвъ. Лишь на полудне шумять по скалахъ сосновы лѣсы; а дальше до пѣвнѣчи, де моря, дерева рѣднѣють, а хочъ и суть якъ, то се мривавы недоростки; дальше бачимо лишь дробне хабазы, мохи, що покрывають непроходимы просторы, навпѣвъ замерзлы багна, котры тамъ звуть тундрами. Тай не давота, що Ляношїя така убога краина. За шѣсть до вѣсѣмъ мѣсяцѣвъ въ роцѣ тамъ остра зима, ледоваті вѣтры дують вѣдъ океану, а снѣги на колька лѣктѣвъ присыпують землю. Вѣдъ конца вересня днѣ стають чимъ разъ коротши, сонце чимъ разъ слабше грѣе, ажъ въ падолстѣ зникае зовѣмъ и до лютого не вказуеся на небѣ, надъ тундрою пануе довга, тримѣсячна нѣчь, та лишъ деколи розясное ту темноту пѣвнѣчна зоря. Якъ насѣе зима, а цѣле жите завмрае на тундрѣ, то ен мешканцы — збирають свои легкі шатра, зроблены зъ шкуръ оленѣхъ, складаютъ ихъ на санки, запряженны въ собаки або реновъ — и тягнутъ на полудне, въ лѣсы, де переждуть остру пору року. Ажъ на весну, коли снѣги стають, а зъ рѣкъ и озеръ злѣзе ледовате покрывало — повертають они зновъ на улюблену тундру. Тамъ за цѣле коротке лѣто насуть рыбы и стрѣляють перелетны птахи, ловлять рыбы и

фоки, котры достарчаютъ имъ мяса на поживу, шкуръ на одягъ и шатра, а товщю до паленя и огрѣваня домѣвокъ.

Зъ якою-жъ нетерпеливостю нужденный ляпончикъ, загребаний въ снѣгахъ, по довгой неразъ голодовой зимѣ, мусить дожидати першпхъ блесковъ весняного сонця! Зъ якою вдячностю глядитъ вѣнъ на те огнпсте соняшне колесо, котре бодай черезъ колька лѣтнихъ мѣсяцѣвъ посылаетъ ему животворне свѣтло и тепло, вѣдкрываючи ему незлѣчиме богатство рыбъ въ водахъ, птахѣвъ въ воздухѣ — а на землѣ мохъ для его рена та розличного рода ягды для него и его дѣтей!

Тожъ не диво, что мешканецъ тои краини, звертаючись до сонця, коли оно вкажеть, молить ся до него, мовъ до якого божпца, що зволило ему вказатись. Однакъ який-жъ перестрахъ мусѣвъ огорнути всѣхъ тыхъ нужденниковъ, коли споглянули на сонце одного рана, дця 9. серпя 1896 р. и побачили слѣдующе явшис:

О 4-той годинѣ и сѣмъ минутъ, коли сонце въ повномъ равнѣшномъ блеску вносило ся надъ тундрою, наразъ зъ правой его стороны появила ся чорна, заокруглена пляма, посуваюча ся звѣльна дѣ правому берегу соняшной кулѣ. Въ мѣру побольшуваня ся тои плямы, свѣтло сонця чимъ разъ меншало, ажъ въ концѣ пляма вкрыла цѣле сонце и на землѣ настала темнота якъ въ нѣчи.

На пѣбѣ заблыснули звѣзды. Птахи, паллякныи паглою темнотю, полѣтали на землю; верблюды зачали рычати; а скулены собаки припадали до ногъ своихъ панѣвъ. Посередъ неба, замѣтъ красной, яснои сонця, стала чорна,

округла пляма, зъ поза котрой розходили ся въ бокъ довгі снопы свѣтла. Цѣла природа замовкла въ неспокойномъ дожиданю, а люде — люде перестрашенны, дрожачи на саму гадку, що добродѣйне сонце може вже нѣколи не вкаже ся... На пластѣ, по колькохъ хвплахъ чорный кружокъ пересунувъ ся дальше на лѣво, зъ правой стороны облыснувъ тонкой окраецъ сильнои свѣтла, рѣсь зъ каждою хвплкою, побольшавъ ся. По уплывѣ годины, чорный кружокъ пересунувъ ся зовѣмъ на лѣво, вѣдселюнивъ цѣлу соняшну кулю — и сонце стало зновъ свѣтити, — ясне и гарне якъ и переше.

И що оно сталося зѣ сонцемъ? — запытають ти, котры нѣколи въ житю нѣчо подобного не бачили.

Було се цѣлковите затмѣне сонця. За чало ся оно надъ моремъ, на захѣдномъ березѣ Норвегії, перейшло надъ Ляношїею, пѣвнѣчною Россіею, вповперекъ цѣлоч Сибири, а скѣнчало ся надъ пѣвнѣчною Америкою.

Такихъ затмѣнь бывало и бѣльше, але не всюды можъ ихъ було бачити. Учены люде вже напередъ заповѣдають коли оно буде и въ котрыхъ сторонахъ можъ бачити.*)

Зъ розличныхъ описѣвъ затмѣня сонця, знаемо якъ оно вѣдбуваетъ ся. Але заходить пытане, звѣдки люде могутъ знати напередъ такъ точно, что до годины и минуты, коли и де буде затмѣне, что ажъ въ календаряхъ про те на довгий часъ пишуть? Зрозумѣемо се легко, коли собѣ выяснимъ, яка есть причина затмѣня сонця. Передъ тымъ однакъ мусимо пригадати колька

найважнѣйшихъ вѣдомостей про землю, мѣсяць и сонце, та що зъ ними творить ся на небѣ. Уже колькасоть роковъ тому учені переконали ся, что земля, на котрой мешкаемо, есть великою, камяною кулею, зъ розпаленымъ внутреню, а зъ застылою и стверднѣлою уровенею.

Якъ великою есть земна куля, досить сказати, что хотѣи еѣ оперезати шнуромъ довкола потреба бы такоого шнура довгого на 38 тысячъ миль англ. Хотячи обѣхати цѣлу землю довкола, ѣдучи по 10 миль*) денно, треба бы на ту ѣзду пѣвтора року; а желѣзницею, ѣдучи безъ устанку по 5 миль на годину, можна-бъ обѣхати землю въ протягу 45 днѣвъ. Если-бъ можна перевертѣти землю наскрозъ, то потреба-бъ друка довгого на 1720 миль. Та велика земна куля уносить ся свободно въ просторѣ свѣта, пѣгде не подперта, а вѣдъ нѣчого не засилена.

Дуже далеко вѣдъ землѣ, находить ся друга камѣнна куля, пятьдесятъ разѣвъ менша вѣдъ землѣ, что зве ся мѣсяцемъ.

Вѣдъ землѣ до мѣсяця есть 50 тысячъ миль. Если-бъ зъ землѣ могла бути желѣзница на мѣсячокъ, то ѣдучи нею безустанно по 5 миль на годину, заѣхали-бысьмо на мѣсяць за роцъ и 50 днѣвъ. Мѣсяць и земля суть темными кулями, не выдають зъ себе жадного свѣтла, а лишь по одной сторонѣ освѣчуе ихъ сонце.

Еще дальше якъ мѣсяць, бо въ вѣддаленю 20 миліонѣвъ миль, находить ся трета куля — с о н ц е. Есть оно такъ далеко вѣдъ землѣ, что, если-бъ можна доѣхати до сонця желѣзницею, ѣдучи по 5 миль на годину, треба бы на ту подорожъ до 450 лѣтъ! Если-бъ такъ колькохъ мо-

*) На сонце можна дивитись лишь черезъ завожнене або темне пѣкло, бо инакше блескъ сонця могъ бы лабавити недуги очей.

*) Въ миль беремо краевы, а не англискы.



„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“

Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в грошѣ про-
сятъ высылати подѣ адресу:

То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО
ТЪЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРГЪ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“
можно достати слѣду-
ющіи книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитровъ
цѣна 10 цѣт.

Якъ чортъ заслуживъ
кусника хлѣба.
цѣна 10 цѣт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
цѣна 10 цѣт.

Народный рухъ Ав-
стро-Угорскихъ Ру-
синовъ Ч. І.
Написавъ М. Павляк.
цѣна 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продолженіе вѣ стороны первой)

бѣдныхъ хлопцѣвъ, котрі
покончивши школы и за-
нявши выдате мѣсецъ вѣ
суспѣльности руской — те-
плымъ словомъ вспоминали
бы о насѣ.

А ну-жѣ братья Лемки!
„Два разы дае, хто скоро
дае!“ И найменша лѣнта зъ
подякою прийме ся. Чи-жъ
васѣ не стати оффровати од-
нець лишь разъ кводра, пѣвъ
доллара або и доллара? Ко-
трый не дасть, а може даги,
повинновъ встыдати ся! —
Сподѣемо ся, що не знайде
ся анѣ одень Русавъ-Лемко,
котрый бы щось не жертво-
вавъ на „Руску Бурсу въ
Новомъ Сончп.“ — А ну!
Рускй патриоты! покажѣтъ
сея якими вы е патриотами!
Сею вѣдозово кличемо не
лишень до Русиновъ-Лем-
ковъ, але до всѣхъ Руски-
новъ вѣ Америцѣ, котрымъ
добро руского народу вѣ
старомъ краю лежить на
серцю.

Першій початокъ до склад-
ки зроблено на забавѣ въ
Roaring Creek. Pa. дня 24.
юлія, и такъ зложили:

Ив. Глова	\$1.00
Теод. Талпашъ	1.00
Гавр. Малинякъ	1.00
Jos. Walsh	1.00
Юл. Копыстянскій	1.00
Петро Серафимъ	50
Ант. Лучковецъ	50
Мой. Демчко	50
Павло Азаръ	1.00
Гр. Гасичъ	25
Асаф. Дзьобко	50
Ник. Кулянда	50
Мих. Бачинскій	50
Ник. Габура	50
Кон. Котанчикъ	1.00
Ан. Борисъ	50
Гаял. Копстанкевичъ	50
О. И. Копстанкевичъ	1.00

Разомъ \$12.75

Всѣ жертвы проситъ ся
присылати на адресу:
Mr. John Glowa,
Excelsior, Pa.
За комитетъ
О. Ив. Копстанкевичъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Viriden July 13. 1898.

Всечестна Редакцію!
Въ першомъ листѣ увѣ-
домивъ я васѣ где-що зъ
моеѣ подорожи. Теперь до-
ношу вамъ, що въ Winnipeg
бувъ я чотыри днѣ, а пя-
того дня поѣхавъ я до Vir-
den. Мѣсто Virden есть 180
миль на захѣдъ вѣдъ Win-
nipeg, коло самой С. Р. К.
желѣзной дороги, не такъ
велике, але досить красне.

Мѣсто числитъ 1200 меш-
канцѣвъ и есть ту „маркетъ“
каждою суботы. Коли самои
колеѣ есть шѣсть великихъ
елеваторовъ на збѣже. Въ
мѣстѣ есть выше двацѣтъ
шторовъ, що можна всею
достати, шо толькы хоче. Я
зробивъ такъ якъ менѣ о.
Дмитровъ радилл. Взявъ я
фарму и пошшовъ-емъ слу-
жити до фармера, фармеръ
обѣщавъ менѣ 160 долларовъ
на 10 мѣсяцѣвъ т. е. вѣдъ
1. червня до 1. цѣвтія, а
на другу весну думаю вже
самъ почати господарку.
Тутъ есть дуже красна око-
лиця, межѣ двома колеямъ,
т. е. вѣдъ головной С. Р. К.
до бранчѣ зъ Брандонъ че-
резъ Рестонъ и друи мѣста
до Регина. Въ томъ дистрик-
тѣ Вирденъ суть дуже бо-
гаті фармеры, управляютъ
по наибольшой части пше-
ницю. Худобы дуже не три-
мають, бо тутъ нема про-
сторонного мѣсяца на вели-
кой стада худобы. Кольонія
тота есть досить вѣдъ дав-
ни. Гдѣкотрі колоністы
приѣхали тутъ еще 1882 р.

Гомстедъ землѣ тутъ уже
мало. Въ цѣломъ дистриктѣ
есть еще выше 50 секѣ-
новъ. Тои весны дуже за-
брали фармовъ таки тутеш-
ній Канадійцѣ. Русиновъ тутъ
нема близко. Если хто хо-
че приѣхати зъ Пенсилъ-
веніи, то може приѣхати;
тутъ достане роботу заразы
и фарму може собѣ выбра-
ти. Женатому найлѣпше ѣ-
хати на весну. Тутъ могли
бы приѣхати 150 фамилія,
шо выбрали бы собѣ фармы
близко колеѣ. Я думаю,
шо 160 акровъ землѣ вѣ
одномъ мѣсци, то великій
даръ для такого чоловіка,
шо мае грохи гроши и хоче
працювати. Тутъ найлѣпше
можетъ забезпечити собѣ жи-
те на старі днѣ. Въ Гали-
чинѣ за такой кавалокъ план-
ной землѣ, треба платити
тысячѣ ривскихъ.

Неодень зъ молодыхъ хлоп-
цѣвъ вѣ Пенсилъвеніи ска-
зали, шо до Канады неопла-
титъ ся ся ѣхати, шо тутъ
муситъ мешкати далеко вѣ
поли, шо тутъ нема нѣ-
якихъ забавъ нѣ веселости.
То правда, шо если хоче
ѣхати на фармы и бути го-
сподаремъ, то вѣ мѣстѣ
мешкати не може, але я ду-
маю, шо и вѣ Сполученныхъ
Державахъ теперь досить
вузенька веселость. Если
брехи роблять два дни вѣ

тѣждни по три четверти, а
про ту войну все здорожа-
ло, а найгорше, шо пиво
здорожало, то готельники
несхотятъ вже на бороду
даватити, досить бѣда. Той
рокъ дуже добрый на бога-
тыхъ фармеровъ, можуть все
добре спродати.

Въ маю цѣна пшеницѣ
була дуже высока: тутъ вѣ
Вирденъ продавали по \$1.30
за бушель, теперь знову
цѣна пшеницѣ упала на до-
ллара. Овесъ 65 цѣт. бушель,
картофлѣ такъ само. Два
дни вѣ томъ мѣсяци т. е.
5-го и 6-го падавъ дуже
красный дощ, чому фарме-
ры дуже тѣшатъ ся.
Бувайте здоровы.

А. Жиличъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Якъ разъ сего року при-
паде пятьдесятлѣтній ю-
виль панованія австрійско-
го цѣсаря Францъ Йосифа
I., але той ювиль принавъ
якось не на дуже добрый ча-
сы. Политичній партіи сва-
рили ся вѣ радѣ державной
черезъ цѣлу сесію и не у-
радили анѣ одной хосенной
для народу справы, хочъ за-
брали ему за діеты не мало
гроша. Причиной незгоды,
суть розпорядженія языковѣ
для Чехъ, котрымъ протвѣ-
лять ся Пѣмцѣ.

Вже жывали розличныхъ
способовъ, (лишь не тыхъ,
шо треба) щобъ усунути ті
непорозумѣнія ажъ теперь
президентъ министровъ гр.
Тунъ замкнувъ раду дер-
жавну и будо собѣ безъ неѣ
управляти державою.

Въ захѣдной Галичинѣ
зновъ якъ знаемо, мазуры
потурбовали трохи жидовъ
за шо заведено тамъ станѣ
облоги та жертвоу того роз-
порядженія упали не ті х-
сопсы, шо выступали про-
тивъ жидовъ, а часопсы ро-
ботничій, котрі навѣтъ вы-
ступали противъ тыхъ за-
буренъ. Власти не могли
хотатися робѣтничихъ това-
риствъ та ихъ газетъ, котрі
були имъ не на руку, тожъ
выкоротили имъ ихъ консти-
туційну свободу. — Краеві
газеты донсѣять, шо поде-
куды вже и на руской части
Галичины накрутили жидамъ
пейсовъ.

НОВИНКИ.

**Бомбардованемъ и смерть
вѣдъ кулѣ.**

Бомбардуваня не можна збу-
ти чимъ небудь — говоривъ
Наполеонъ. Правдивость се-
го выреченія ствердили недав-
новъ Америцѣ. Колькаразовъ
бомбардуваня Сантйого на
Куоѣ кошувало дося аме-
риканскій скарбъ 5 миліоновъ
франковъ, але и то ще не
конецъ. Вага гарматныхъ на-
бавѣвъ, кивеныхъ доси на
Сантйого и околничій форты,
выносятся 400.000 кильогра-
мовъ желѣза и стали. По-
мимо то испанскій форти-
фикаціи не упали ще подѣ
такимъ тягаромъ. Повысѣтъ
цифры не е зовсѣмъ высокі;
справоздани зъ военъ бѣжу-
чого столѣтїя выказуютъ
цифры о много вышій. Въ
часѣ облоги Штрасбургъ ки-
нено на мѣсто 193.000 гар-
матныхъ выстрѣловъ на те,
щобы убити 300 особъ зъ
людности, шо выносила 65.-
000 душъ. Въ часѣ недав-
новъ войны на Мадагаскарѣ
французкй батеріи бомбар-
дували безустанно фортъ
Майнакаобриномба. Киве-
но на него звышъ 200 бомбъ
не числячи звычайныхъ кулѣ
зъ гарматъ, всѣллякого рода.
А однакъ заподѣяннй шкody
бул такъ незначній, шо
коли войско французке за-
няло мѣсто, за два дни на-
прывлено цѣле знищено, яке
вчпнила цѣлотыжднева бом-
бардація. Такъ само стоить
дѣло зъ кулями карабиновы-
ми. Абы убити одного жо-
внѣра и при нынѣшномъ у-
лучшеномъ пальномъ ору-
жію треба 300 кулѣ кара-
биновыхъ. Давнѣйше бува-
ло инакше. Саскій марша-
локъ говоривъ звычайно, шо
до убитя чоловіка вѣ битвѣ
треба толькы олова, колько
важить самъ убитый. Въ часѣ
войны французко-нѣмецкой
около 250 выстрѣленныхъ
кулѣ припало на одного уби-
того жовнѣра. Въ битвѣ подѣ
Сольферіно ужито 8,400,000
набоѣвъ коли число убитыхъ
було до 2,000, а раненыхъ
до 10,000. На каждого отже
раненого жовнѣра выпаде
608 карабиновыхъ выстрѣ-
ловъ, а на каждого убитого
4200. Позаякъ вага тодѣш-
ной кулѣ выносила больше
менше 30 гр., то вѣ битвѣ
сѣй зужито 126 кильогра-
мовъ олова на убитіе одно-
го жовнѣра.

Де знайти прѣбѣжище?

Альфонсъ XII. малолѣтній
наслѣдникъ испанскій
трону, въ которого имени у-
правляє теперь державою
его мати — въ великомъ кло-
потѣ. Замореки посѣляють
посла той войны такъ якъ
бы страчений, въ самой Иш-
паніи банкротство, а въ до-
датку панокъ, шо называе
ся Донъ-Карльосъ, мае тамъ
свою партію, котра хоче у-
становити его испанскімъ
королемъ. Рѣвно-жъ и инші
партіи не спятъ а, агитуютъ
мѣжъ народомъ до повстанія,
щобы вѣ Испаніи знести
корольство, а завести ре-
спублику якъ вѣ Америцѣ.
Регентка, мати молодого ко-
роля плаче и благе инші
державы, а и своихъ прѣ-
служниковъ, щобы боро-
нили ея сироты-сына, за-
буваючи на те, шо для ея
сына пролялось вже толькы
людской крови, а тысячы ея
народу немае кусника хлѣ-
ба. Але помимо того всего,
малый королпкъ не потре-
буе боити ся. Хочъ его и
выженутъ зъ Испаніи, шо
больше якъ певно, то вѣнъ
мае свояка австрійского цѣ-
саря, котрый зробить его
якимъ старшимъ при вой-
ску. Найлучше було бы,
якъ бы поѣхавъ до Галичи-
ны тамъ бы певно доставъ
якъ выгѣдне пристановиско,
бо тамъ збѣгае ся зъ всѣхъ
закутковъ землѣ всяка пань-
ска зволочь, котру жывитъ
польска шляхта, центами
выдушеными зъ хлопскихъ
кишенъ.

Мѣсть старого кавалера.

Недавно померъ вѣ Лье-
донѣ який старій кавалеръ
и въ характеристичній спо-
сѣбъ запорядивъ своимъ май-
номъ. Помстивъ ся именно
на вѣсьмохъ — якъ бы то
сказати — не молодыхъ пан-
ночкахъ, котрымъ „передѣ-
лѣтими“ хотѣвъ вѣддати свое
серце (ну и маетокъ), але
по черѣ доставъ ажъ вѣ-
сѣмъ „кошиковъ.“ Теперь
умираючи записавъ имъ цѣ-
лѣный маетокъ и полишивъ
такой листъ: „Завдяки тому,
шо ты панѣ не згодили ся
„во время оно“ на мои пред-
ложена „женитбынѣ“, могъ
я вести жите спокойне и
вольне вѣдъ клопотовъ ро-
дичныхъ. Тому и належить
ся имъ вдячностъ и еѣ вы-
являє моя послѣдна воля!“
Справдѣ мѣсть гѣдна старо-
го кавалера.

Отто Бисмаркъ не жѣ.

Дня 30. люля у меръ
князь Отто Бисмаркъ, най-
большій нѣмецкй дипло-
матъ, котрый своею прывор-
ностію довѣвъ Нѣмцѣвъ до
наибольшой силы. За часть
его вильву на старого цѣ-
саря Вильгельма ду сивъ
вѣнъ рухъ робѣтничій и вза-
галъ все, шо противилось
его замысламъ. Мавъ вѣнъ
вильву на цѣлу Европу.
Нѣмцѣ завдячуютъ ему те,
шо вѣнъ сподучивъ помен-
шій князьства и сотворивъ
нѣмецку державу. Поляки
поминають его не дуже
лестно, бо ду сивъ вѣнъ вѣхъ
немилосердно. Соціалізмъ
нѣмецкй, шо такъ могучо
розширивъ ся по Нѣмечи-
нѣ, може лишь Бисмаркови
завдячувати свою силу, бо
чимъ больше вѣнъ вѣхъ ду-
сивъ, тымъ больше она лу-
чилась до гурту и тымъ
больше зыскували приклон-
никовъ.

Отець а сынѣ.

Вѣ десятирѣ роцѣ хло-
пецъ уважае своего вѣтци
скарбомъ мудрости. Вѣ 16-омъ
роцѣ доходить до пересвѣд-
ченія, шо вже умѣ толькы,
шо отецъ. Вѣ 20-омъ давъ
бы себе зарѣзати, шо умѣ
два разы толькы, шо отецъ.
Вѣ 30-омъ говорить собѣ
часомъ: „Чи не спытати-бъ
вѣтци о раду“ — вѣ концѣ
потомъ набирае пересвѣдче-
нїи, шо отецъ можетъ добре
порадити, а по смерти вѣт-
ца сынѣ говоритъ зъ глибо-
кою вѣрою: „Мой отецъ
бувъ найрозумнѣйшимъ на
свѣтѣ!“

Противъ женщинамъ.

Штейтовий соймъ вѣ О-
гайо ухваливъ таке право,
щобы женщины по зложеню
вѣдповѣдного испыту могли
бути публичными нотарями.
Алѣ высшій судъ знѣсъ тую
ухвалу, кажучи, шо она есть
противъ штейтовѣй консти-
туціи, де вѣ одномъ зъ па-
раграфовъ каже ся: „Жадна
особа, шо немае права го-
лосованія, не може повнити
публичного уряду вѣ Ога-
йо.“ Понеже женщины не
суть выборцами, тому и не
могутъ мати того уряду,
хыба шо змѣнятъ конститу-
цію або одержать право го-
лосованія.

— Подѣчасъ спокою вѣ 1897
р. на свѣтѣ було 3,700,000
вояковъ, котрыхъ утримане
на день коштуе 4,500,000
долларовъ.

Теперь можемо собѣ докладно пояснити, шо
дѣе ся подѣчасъ затмѣнїя сонця.

На небѣ свѣтитъ блискуча куля, сонце. Въ
томъ поводи, якъ разъ навиростъ сонця, помѣжъ
нимъ а землею, зачинае пересувати ся мѣсяць,
котрый — якъ знаемо — есть темный и якъ
разъ тогдѣ звернений темною половиною до
землѣ. Щожъ тогдѣ станесъ? Мѣсяць насувае
ся зъ правои стороны на сонце: блескъ сонця змен-
шаесъ, меньше свѣтла доходить на землю; менше
доходить и тепла — на земли стае трохи хо-
лодно. Вѣ концѣ мѣсяця насуваесъ цѣлкомъ на
сонце: тогдѣ замѣсть сонця вѣдко на небѣ мѣ-
сяцъ вѣ видѣ чорного кружка, зъ по-за котрого
вырываютъ ся на всѣ стороны лучѣ укрыто за
нимъ сонця. А по земли пересуваесъ густа тѣнь
мѣсяця, перебѣгаючи скоро зъ заходу на вѣходъ.
Требае се ледви колька хвиль, бо-жъ мѣсяць не
задержуесъ вѣ своимъ бѣгу. И ось мѣсяцъ пере-
сунувъ ся дальше на своѣй дорожѣ — вѣдолоно-
ючи зъ правои стороны бѣгунъ сонця... Вѣ концѣ
пересунувъ ся зовсѣмъ, а сонце вѣдслонене,
зновъ повнымъ блескомъ залеснѣло на небѣ.

Якъ бачимо, помимо цѣлой рѣдкоости и по-
верхновной надзвычайности того гарного явища,
нема вѣ нѣмъ нѣчо таємничого.

(Дальше буде).

лодыхъ людей выбрало ся вѣ такую подорожъ зъ
жѣнками, то всѣ померли бы вѣ дорожѣ и ихъ
дѣти и внуки — ажъ шесте поколѣнїе правну-
ковъ доѣхало бы до сонця! — Саме сонце есть
огнистою кулею, зложеною зъ розпаленыхъ пль-
новъ; зъ розтопленого желѣза, золота, вапна и
иншихъ; а зъ внѣ оточене горѣющими газами.
Зъ того паленя повстае на сонци велике тепло
и свѣтло, котре розходитъ ся на всѣ стороны;
часть его падае такожъ на землю, огрѣваючи еѣ
и освѣтляючи, а и на мѣсяцъ — даючи ему той
блескъ, котрый вѣ ночи на нѣмъ бачимо.

Вже зъ того самого, шо соняшна куля толь-
ко миліоновъ миль вѣдъ насѣ вѣддалена, можемо
змѣркувати, шо не може она бути такъ малою,
якъ бы намъ здавало ся, але муситъ бути вели-
кою. Дѣйстно, сонце есть такъ велике, шо мож-
но бы зъ него выкраяти миліонъ и пятьсотъ ты-
сячъ такихъ земель, якъ наша! Для лучшои яс-
ности взаимной величынны и вѣддаленія сонця,
землѣ и мѣсяця, возмѣмъ велику дыню; о сорокъ
лѣтѣвъ вѣдъ неѣ поможѣмъ мале зерно гороху;
о два цѣлѣ вѣдъ гороху — зерно проса; а будо-
мо мали нѣбы сонце, землю и мѣсяцъ.

А треба намъ знати, шо ті три кулѣ не
стоятъ на мѣсци; противно, порушають ся без-
устанно.

Довгй лѣта и столѣтїя навѣтъ найученѣйшій
люде не знали докладно, якъ вѣдбувають ся ті
рухи; разумѣли тое, шо мѣсяцъ обертаетъ ся по
небѣ доволка землѣ; а гадали собѣ, шо и сонце
обертаетъ ся такожъ вокругъ землѣ, а земля стоить
собѣ спокойно по серединѣ... Але вже вѣдъ 450
лѣтъ знають точно якъ ті три кулѣ крутятъ ся;

а навчивъ ихъ того славный чоловікъ, именовъ
Миколай Коперникъ. А порушають ся ті кулѣ
такъ:

Довкола сонця обертаетъ ся безустанно земля,
обѣгаючи цѣлу дорогу доволка сонця вѣ протя-
гу 365 днѣвъ або одного року.

А зновъ доволка землѣ обертаетъ ся безустан-
но ен товаришь — мѣсяць. Щобъ обѣйти разъ
доволка землю, потребуе вѣнъ майже мѣсяцъ ча-
су. Та шо земля обертаетъ ся все доволка сонця,
тожъ и мѣсяць муситъ вразъ зъ землею обер-
тати ся доволка сонця.

А теперь бачиностъ! Знаемо вже все, шо
намъ треба, щобы зрозумѣти, на чѣмъ полягае
затмѣне сонця. Мѣсяць обертаетъ ся доволка зем-
лѣ. Розумѣете, шо за каждымъ оборотомъ му-
ситъ вѣнъ все перейти помѣжъ сонцемъ, а зем-
лею.

Такъ, чи нѣ?
— Певно, шо такъ!

Отже, коли мѣсяць пересувае ся помѣжъ
землею, а сонцемъ, тогдѣ до землѣ звернений
своею темною, не освѣченою сонцемъ полови-
ною; тогдѣ зъ землѣ выглядаетъ вѣнъ, якъ тем-
ный шаравый кружокъ. Такой власно кружокъ
бачимо вѣ день на небѣ тогдѣ, коли кажуть, шо
маемо нѣ вѣ — мѣсяця. Коли мѣсяць переїде
на противну сторону, поза землю, — буде звер-
нений до землѣ своею, ясною, освѣченою сон-
цемъ половиною — и зъ землѣ вѣ ночи, бачи-
мо по вѣно мѣсяця. Такъ буде, если мѣсяць
буде пересувати ся такою дорогою, шо не знай-
де ся на одной простой линіи зѣ сонцемъ и зем-
лею, але — якъ то звычайно бувае — трохи

выжше або низше вѣдъ той линіи. Однакъ шо
стане ся, коли мѣсяць пересуваочисъ помѣжъ
сонцемъ, а землею, знайде ся якъ разъ на одной
линіи зъ землею и сонцемъ?

Природна рѣчь, шо мѣсяцъ заслонитъ
людямъ на земли сонце, або зро-
битъ затмѣне сонця! Осъ и цѣла тай-
на: мѣсяць пересуваючисъ деколи на одной
линіи помѣжъ землею а сонцемъ, заслоняе намъ
на хвилю сонце, а на землю кидаетъ велику тѣнь.
То такъ само, якъ бы хто стоявъ передѣ лим-
пою и дививъся на ню. Най лампа представляе
сонце, тогдѣ голова дивльчого ся выображае
намъ немовъ землю. Найже-жъ теперь пересувае
вѣнъ поводи пѣстукомъ передѣ очима, то розу-
мѣе ся, шо пѣстукъ заслонитъ ему на хвилю
лямпу. Замѣсть лампы бачити буде передѣ со-
бою темный пѣстукъ, а по его лицѣ пересуне си
тѣнь вѣдъ пѣстукъ... Буде се немовъ затмѣне
лампы черезъ пѣстукъ. Въ такой самъ способъ
вѣдбувае ся затмѣне сонця черезъ мѣсяця: для
землѣ мѣсяць есть немовъ бы пересуваючимъ ся
пѣстукомъ. Порѣвнане мѣсяця зъ пѣстукомъ по-
можетъ намъ до зрозумѣнїя того, въ якій способъ
мѣсяць, котрый есть 50 разы меншій вѣдъ зем-
лѣ, може заслонити сонце, котре есть повтора
миліона разовъ больше вѣдъ землѣ?

Ну, адже-жъ пѣстукъ ще меншій вѣдъ мѣ-
сяця, а можна нимъ заслонити собѣ, або затемни-
ти, не лишь цѣлу лампу, але навѣтъ цѣле сонце.
Походить се звѣдти, шо сонце хочъ велике, есть
дуже далеко вѣдъ землѣ: а мѣсяць, а навѣтъ
пѣстукъ, хочъ малій, суть значно ближе.

Пересторога!

Водь якогось часу крутять ся по Пеннсилвєнии помѣжъ нашъ агентъ фѣрмы Sanders & Co., Bankers, New York. Агенты тѣ продають на раты (по 5, 8 и 20 долларѡвъ) бонды австрійскій, угорскій, италійскій и сербскій. По заплаченю першоу раты, дають чоловікови контрактъ, а по 18, вглядно 25 ратахъ дають тѣ бонды, о котрыхъ кажутъ, що чоловікъ може на нихъ выграти много тысячѣвъ долларѡвъ. Тымчасомъ се не правда. Мы не чули еще, чтобы хто небудь выгравъ што на тыхъ бондахъ, але знаемо такыхъ, що на нихъ втратили. Знаемо примѣромъ чоловіка, що заплативши на тѣ бонды 25 ратъ по 8 дол. т. е. разомъ 300 долларѡвъ, доставъ потомъ такъ бонды, що за нихъ поспродано зъ тяжкою бѣдою 60 долларѡвъ вѣдобравъ, а рѣштя грошей пропало. Розлюченый, хотѣвъ вопъ скажити тыхъ банкерѡвъ (се не жаденъ банкъ, але гумбугъ), но леръ высмѣявъ его, сказавши: перше, що на тое треба остатного сомара, що такъ бонды купуе, друге, що Sanders & Co. немѣе (account) жадныхъ грошей въ котромъ небудь банку въ Нью Йорку, та що може скажити его, если хоче выдати еще разъ якихъ небудь 200 дол. на право. Все те, що пишемо, е правда, котру можемо кождо хвилѣ доказати, а пишемо то лишъ ддятого, чтобы люде остеречи, чтобы тяжко запрацьований грѡщъ не давали въ руки неробамъ, що за ихъ грѡнѣ хочуть выгодно жити, та ще зъ нихъ потомъ смѣють ся. Нехай отже кождый въ кого е хочъ троха розуму не дасть ся ошукати агентамъ „банкерѡвъ“ SANDERS & CO.

Нужда угорска.

Въ 1890 р. было въ Угорщинѣ по надъ 1,000,000 зарѡбнѡкъ, парѡбѡкъ сѣльскихъ, т. е. о 300,000 больше якъ властителѣвъ землѣ. Мѣжъ властителѣми есть велике число сельцъ убогихъ, ботры вправдѣ мають хату и куснѣкъ поля, але авѣ оденъ снѡпокъ на даху хагы не есть ихъ власности. Они обдовженъ, кругло дѣды. По жниввахъ, по заплатѣ податку и проценту водъ догву не зѡстаетъ имъ навѣтъ стѡлько, колько пересѣчнѣй зарѡбнѣкъ заощадить собѣ на зиму. Прийде весна, йдутъ у поле и працюють о голодѣ.

На политцѣ, чтобы змѣдаризувати славянскѣ народы, наибольше потерпѣвъ самъ мадарскій народъ. Наибольше подупали Мадяры и ними переважно переповненъ вѣзницѣ. Политика угорска для замыслѣна очей заграничѣ стѡитъ и украшае столицю краю, Пештъ и певнымъ верствамъ помагае до скорого збогаченя, але численнѣйша частина людности жѣ въ крайной нуждѣ. Богатѣе ся лише жиды угорскѣ.

Бодай то талантъ.. въ вогахъ!

Голосна париска танечница зѡстала запрошена на 30 гостинныхъ выступѡвъ въ берлинскѣмъ, зимовѡмъ огородѣ за маленькою вынагородою, бо лишь за 45,000 франковъ. Чи зарѡбивъ хто коли такую суму, коли працювавъ 30 вечерѡвъ головою?

— Якій страты понесли Американцѣ и Испанцѣ въ теперѣшной войнѣ показуе намъ слѣдуючы выказъ побитыхъ и раненыхъ. Всѣхъ убитыхъ по амер. сторонѣ было 255 людей, а раненыхъ 1400, а Испанцѣвъ упало трупѡвъ 1995, а раненыхъ 2633. Число побитыхъ по сторѡрѣ испанскѡй представляея больше, бо чымало ихъ погинуло при знищеню ихъ флоты. Страты въ корабляхъ по сторѡрѣ Испанцѣвъ суть великы, бо представляють вартѡсть 26 милѡновъ и 400 тысячѣ долларѡвъ, по чѣмъ коли Американцѣ не стратили авѣ одного корасля.

— Дня 27. ливня пришло до Виннипегъ зновъ 115 нашихъ Русивѡвъ зъ Галичины.

— Въ Нью Йорку бувъ зѣзѣдъ президентѡвъ компани, що копають тверде вугле. Скаржили ся они, що немають жадного зарѡбку, бо все купують мягке вугле. На конецъ урадили, чтобы мати большій зарѡбокъ то мусѣтъ або обнизити кошта продукци (значить звяжхити работникамъ платню), або заперестати выдобуване вугля га якийсь часъ, чтобы черезъ тое поднести на торзѣ цѣну вугля. Зъ того все найбѡльше работники выйдуть, чи панове компанисты пойдуть въ кутъ, чи въ дверѣ.

— У Татарѡвъ е звычай, що по смерги ся женять. Хто мавъ сына и той безженный умеръ, а хто мавъ доньку и та незамужна умерла, то родичѣ робять заручины и вѣчѣе разомъ, пишуть контрактъ колько дають вѣна, чтобы покойникъ на тамтѣмъ свѣтѣ жилъ зъ собою якъ мужъ и жена. Живучѣ сваты и свахи уважають себе за крѣвныхъ и не одну чарку выпивають за своихъ дѣтей.

— По англійски говорить 100 милѡновъ людей, а по малоруски? все малоРусны зъ выимкою сырѣвъ взятему одного редактора зъ родиню, чъ Жатковича (при „Русско Амер. Ефестнику“). Чому по русски, коли мадарска мова „красна“..... Сумно!

— Лихъ часы. Часы суть дуже лихы, проте записуйте дѣти до „Союза“, чтобы борони Воже смерти, было ихъ за що поховати.

— Въ Японѣи выбрали двохъ социалистичныхъ послѡвъ до парламенту.

— Мѣсто Берлинъ въ Нѣмеччинѣ мае побудовати подземау желѣзницю коштомъ 100,000,000 марокъ.

— Президентъ мѣста Париза е социалистомъ.

— 19. февруара сего року было бѣднхъ, що поترفбували помочи въ Лондонѣ 109,098.

— Въ Нѣмеччинѣ е аскураця, котра забезпечуе людей занятыхъ въ промышлѣ фабричныхъ, або рѡльничтѣвъ на вышадѡкъ неспособности до праць и старого вѣку. Въ 1896 роцѣ ухвалено пенсѣю для 85,964 людей, зъ когрыхъ инвалѣдами были 60,562, а 25,402 старыхъ.

— Въ Швайцарѣи кають стацѣи, где люде што не мають работы могутъ ѣздити и переселити. Ыджезе коштуе около 7, а ночлѣгъ около 15 центѡвъ.

— Минувшого року въ Англии зѡстало забытыхъ людей въ майнахъ, каменѡлахъ, фабрикахъ и колѣяхъ 3,828 людей, а покарѣченыхъ 58,285.

— Властителѣ копаельнѣ мягкого угля хочуть зробити трѡсть.

— Въ Стокгольмѣ, въ Швеци платить ся за телефонъ \$12.50 на рокъ.

— Въ Италии наибольша часть студентѡвъ суть социалистамъ, або прѣятелѣми социалистѡвъ. Они такожъ найлѣпше морально провадять ся и найлѣпше учать ся.

— Въ остатныхъ выборахъ въ Нѣмеччинѣ, голосувало на социалистичныхъ послѡвъ 2,200,000 людей.

— Друга заповѣдь славного индѣйского фильзофа Вуды звучитъ такъ: Не кради и не рабуи, але поможи кождому бути паномъ овочѣвъ его праць.

— Добрый часы. Въ Steubenville, Ohio працюють работники при шклѣ по 65 центѡвъ за день, а денекотры дѣвчата зарѡбляютъ такъ саму суму за цѣлый тыждень!

— Перша прозѣба о пенсѣю зъ причины теперѣшной войны вже наспѣла до Вашингтону. Именно одна жена зъ Winsconin домагае ся пенсѣи по своимъ мужевя, котрый умеръ на якусь слабость жолудкову въ (таборѣ) Camp Harvey.

Де-ще цѣкавого.

— Россѣйке правительство постановило основати въ Владивостоку ориентальну академѣю, въ котрой будуть учить: по японски, хиньски, корейски и монгольски. А цѣкаве, коли буде воля учить ся въ Россѣи 18 милѡнамъ Малорусивѡвъ по малоруски! Такъ, для Россѣи милѣйшій языкъ хиньскій, гѣжъ нашъ малорускѣи або якъ называють Россѣяне „языкъ хахолскѣи“.

— Мала Стефка авѣ рупъ не хотѣла ея дати авѣ мати еѣ скупала. Въ томъ маму вѣна впадо на помель и вкинула кавалѡкъ цукру до купели, а дитина сейчасъ просила ся сама до купели... Подобный дѣтямъ суть и наши декотры братя, що не йдутъ до своего, только до жиды, бо вѡнь ему або его газдынѣ додасъ „кенды“ або пѣны до пайты больше. — Чи не правда?

— Нью Йоркъ числитъ 7500 полѣсменѡвъ, котры для своихъ униформѡвъ потребуютъ 585,000 гузковѡвъ. На одного выпадае 70 гузковѡвъ.

— Въ Швайцарѣи нема жадного чоловіка, чтобы доживъ по надъ 100 лѣтъ.

— Волосъ у мужины за рокъ вырастае 6 1/2 цая, а у женщины потрѣбно. — Прим. у нашихъ Русивѡвъ америк., котры грѡшѣ носятъ въ почтѡсѣ и гублятъ и по \$200 дол. на разъ, — а на цѡрковъ або школу авѣ центра не дасть.

— Грѡбъ „пророка“ Могамеда украшеный дорогами каменями, вартости 12 милѡн. дол.

— Ученѣи обчѣслили, що декотры горы на мѣсяци суть высокѣи 36 тысячѣ стѡпъ.

— Водѣ Рождества Христоваго згинуло на войнахъ 4,000,000,000 людей.

С М Ъ Ш Н Е.

ОБИНЯКАМИ.

— Скажѣтъ менѣ отверто, панно Марѣе, чи выгладяю якъ малпа?

— Але-жъ пане!

— Чи уважаеете мене панѣвъ подѣваглдомъ умысловымъ ва дурака?

— Але-жъ прошу васѣ!

— А уважаеете мене за лотра?

— Але-жъ нѣколи въ свѣтѣ!

— Нѣ? Ну то будѣте моею дружиною.

Гѡсть: — Чи панѣ дома? Льокай: — А якъ вы звете ся?

Гѡсть: — А тобѣ нащо се знати?

Льокай: — Во водѣ того буде зависѣти, чи мой панѣв дома чи нѣ.

ТАКОЖЕ ИНСПЕКТОРЪ.

— Слухай Грицю! Ты чомъ хвалишь ся передъ другимъ, що твѡй старый зѡставъ инспекторомъ, коли я его нынѣ на власнѣи очѣ бачивъ, якъ продаваеъ на рынку салату?

— Ахъ ты дурный Иване! А звѡдка-жъ бы мой старый бравъ салату въ маю на продажѣ? Хѣба зъ огорода?

— Нѣ! зъ инсектѡвъ!

— Ну!... то чѣмъ-жъ зѡставъ мой старый, коли заложивъ собѣ инсекта?

— А!... правда!... инсекторомъ!

— Пѣй молочко Ивасю, молочко то найздоровѣйшій напитокъ на свѣтѣ.

Ивасъ: А татуню, чому не пють молочка, только горѣвку?

Аптикарь до ученика (субъ-екты): Ты маешъ чотыри фуфты вѣпрвого смальцю. Роздѣли на фунты и вложи до слѡнѡковъ. Въ жовтыхъ слѡпкахъ буде той смалець смальцѡмъ медвежьимъ, въ зеленыхъ зачимъ, въ червоныхъ козличимъ, въ синыхъ смальцѡмъ кита.

На вечерку: Якъ ты мѡгъ такъ довго розмовляти зъ тою старою смѣшною бабою, не розсмѣявипсь еи въ очи?

— Рѣчь зовеѣмъ проста, то моя... жена.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.

Пассажиры трѣны въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes-Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудню. До Philadelphia и New York о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацѣи въ окрѣностяхъ вугельныхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни. До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд. а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудни.

Экспресны трѣны до Philadelphia и New York о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трѣны до Mt. Carmel. Зъ New York о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:46 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудни, 2:55 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльны трѣны до: Philadelphia и New York о год. 9:00 до полудни. До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацѣи въ окрѣностяхъ вугельныхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный трѣнъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE, Gen'l. Pass. Agent. R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче вѣхати на Вестъ, найкупить собѣ тѣкетъ на лигайску желѣзницю, бо найтульшя и найвыгоднѣйша. По близши информации удайте ся до: J. BEN. GOULD, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

ЧИТАЙТЕ! Mike Bosak

Майкъ Босакъ, знамый словенскѣи бизнѣманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великѣи складѣ (wholesale) розманныхъ папѣтѡковъ. У него можна достати не лише добрыхъ американскихъ трунѡковъ: якъ виски, вина и пива, але мае у себе на складѣ такожъ правдыву старокраеву горѣвку и чисте старокраеве мадырскѣ вино, котре спроваждае вѣростъ зѡ старого краю. А що найважнѣйше, що продае то все не дорого.

Ану йдѣте переконати ся!

Новый русский готельникъ Стефанъ Кузьмичъ на розѣ коло перѣви въ ОЛИФАНТѢ, ПА. Запрашае до себе Русивѡвъ-крайновѣ на свѣжѣ пиво, добру вѣску и смалнѣ цѣгары. Хочетъ панити доброго трунѡку, агарити собѣ въ пивѣ, тѣбѣлѣ и вѣсело забавити ся — или по Свѣтѣи. А що найлѣпше, у него пиванѣя авѣ абы свѣтъ.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS Лазоря Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вѡнь мае красно зарѣдженый сторъ, просерпѣи и бучерню. Посылае грѡшѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, танѣ и безпечно. Продае такожъ шифкарты на всѣ линѣи. Хто изъ земляковѣ хотѣвъ бы водѣхати до старого краю, нехай заїде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вѡнъ вѡдпрѡвадитъ его ажъ га шифѣ.

На що давати ся здерати жидѡвскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣтъ до своего!

КВАРТЕТЫ на МУЖЕСКІЙ ХОРЪ: „ТОРБАНЪ.“

Купити можна у Д. Роздольского, Львѡвъ, ч. 36., або въ редакци „Свѡбоды“ въ Mt. Carmel, Pa.

Цѣна выпуска 25 центѡвъ.

За „Свѡбоду“ належить ся заплатити!

Hotel HETMAN SCHMIELNICKI

Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa.



Коло лигайского дѣна есть рускѣи готель, однокѣи на цѣле мѣсто рускѣи готель. Чистенько тамъ, великѣи напѡи, якъ виска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрый и здоровый. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лѡжка и чешну услугу.

А у Русины! Чѣмъ будемо все ходити по тулѣхъ людѣхъ и за свои трѡнѣи по сутѣхъ стѡитѣи?

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ, 214 W. Lloyd, Str. — SHENANDOAH, PA. — * Рускѣи готель. * Чи вы вже люде не перестаете ходити по чужихъ готельхъ и спомогати своимъ пенѣтамъ другѣи народности? Та по що шукати чужихъ богѡвъ! — Давѣтъ добре по Шенандорѣ, а певно знайдете своего чѡловѣка, въ котрого и вино и виска и пиво и темперъ и другѣи добрый и все свѣжѣи напитки, а услуга чешна, бо все жѣ то у Русины. А ще який то Русивѣвъ? Кожный его дуже добре знае. Та-жъ то Антонѣи Онущакъ. Ну и якъ-же не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандорѣ оманѣли того широго Русина.

Продае рускихъ книжокъ и библиотѣка.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаете, або записати собѣ газету зѡ старого краю, пишѣтъ на адресу: A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. У него можна достати розманы слѡвары и подручникѣ до науки англѣйского языка и фотографѣи славянскѣи людей. Вѡнъ такожъ отправяе книжки дуже танѣ и добро.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ Д. Геренчага и Ф. Михайл-ского. въ Jersey City, N. J. 35 Green Str. Кожный Русивѣвъ знающий въ край, чи до краю, або малый вѣку побудъ потребу въ Нью Йоркѣ, ти оллѣипи, повиненъ вступити до этого готелью, бо: Тузѣ достане найздоровѣишій и найтаннѣишій напитокъ великого рода.

Достане ночлѣгъ таннѣи, чистенькѣи и безпечнѣишій. Певно зъ того-готелью лишь шару крокъ до пенѣльнѣйшого, лигайского и центрельского дѣна, а такожъ дѣна зѡдѣи стрѣтѣяре розклатѣ ея по цѣлымъ мѣстѣи и околѣци, авѣ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Нью Йорку и Бруклинѣи такожъ подѣ носомъ. Въ томъ готелью порядѣе тамъ бѣа и зѡтѡи, до того шифкарты купити, а если не знаете, то запровадите насъ охотно на дѣно, або на шифу, та взагалѣ дауѣтѣ всѣму добру раду.

Въ готелью томъ е такожъ прекрасна галѣя на мѣтѣи, забавы и весѣля.

РУССКІЙ САЛОНЪ Петра Серафѣина „на позѡвъ ибѣтѣ“ въ ШАМОКІНѢ, ПА.

Запрѡшуе всѣхъ Русивѡвъ до себе на свѣжѣ пиво и ябруу вѣску. — Хочете добре забавити ся, идѣтъ до Пейка. Чекаешъ на стрѣтѣяру, заїди до Пейка, а нѣколи не змѣтуешъ, бо кара йде попри самѣи дверѣ.

Готельнѣишій. 246 Pearl St. A. — Shamokin, Pa. Недалеко рускѡй плѡщи.



Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, свѣтъ! А куда такъ спѣшите? — До Тѣи а нѣи, братѣ!

Что за Тѣишнѣи? Зѡбѣди вѡпъ? — Та-жъ явнѣи нашъ милый — У него вѣб Русины — Подѣрѣляють е спѣнѣ...

— Що за брѣдѣа вѣ панѡ такъ? — Обходѣте ея фѣио! — Обслугуе ея братѣя! — Танѡ подѣишѣио!

HENRY FREY PHOTOGRAPHER 421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.

Хочешъ мати красну фотографѣи, вѣрнѣишій портретъ, зѡйди до этого фотографѣерамѣи зѡ стѡбу зѡйди зъ жѣновою до него, дай ся зѣнати, а будешь мавъ на цѣле жѣте панѣтку. Мисль лѡдику лигнѣку дай фотографѣи у него, а будешь мати краснѣи образѣ. Рѡтъ у Васѣ братѣство, най заїде до этого фотографѣа а вѡнъ Вамѣ зрѡбитъ фотографѣи и портретъ, якъ хочете. — У него рѡборѡди фотографѣи и портретѣи можна замѡунити и то по дуже мѣтѣрѡванѣи цѣнѣ. — За роботу ггарантуе.

СЛАВЯНСКІЙ САЛОНЪ. Викторъ Вѣлѡшъ, 104 Morris str. JERSEY CITY, N. J.

Поручае свой густовно уряджѣный салонъ землякамъ. Все свѣжѣи панѣтки а то: пиво рѡборѡдного сорта, якъ I ageeи, пѣльзѣнеръ (ампортѡваннѣи зъ краю), Rochester, Ale, виска, темперъ и алкеры пѣлѣучиноу рода, выпѣ дуже добрый, краснѣи и заграничнѣи и всѣ мѣнеральнѣи воды, добрый цѣгара. Естѣ тамъ Pool Room (простѡра и хороша вѡдновѣлѣпа билѣрдѡга сала — на мѣтѣи и забѣлы). — Услуга чешна и солидѣи. — Шѣляки велики божию дорожѣи.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ Д. Геренчага и Ф. Михайл-ского.

въ Jersey City, N. J. 35 Green Str. Кожный Русивѣвъ знающий въ край, чи до краю, або малый вѣку побудъ потребу въ Нью Йоркѣ, ти оллѣипи, повиненъ вступити до этого готелью, бо: Тузѣ достане найздоровѣишій и найтаннѣишій напитокъ великого рода.

Достане ночлѣгъ таннѣи, чистенькѣи и безпечнѣишій. Певно зъ того-готелью лишь шару крокъ до пенѣльнѣйшого, лигайского и центрельского дѣна, а такожъ дѣна зѡдѣи стрѣтѣяре розклатѣ ея по цѣлымъ мѣстѣи и околѣци, авѣ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Нью Йорку и Бруклинѣи такожъ подѣ носомъ. Въ томъ готелью порядѣе тамъ бѣа и зѡтѡи, до того шифкарты купити, а если не знаете, то запровадите насъ охотно на дѣно, або на шифу, та взагалѣ дауѣтѣ всѣму добру раду.

Въ готелью томъ е такожъ прекрасна галѣя на мѣтѣи, забавы и весѣля.

РУССКІЙ САЛОНЪ Петра Серафѣина „на позѡвъ ибѣтѣ“ въ ШАМОКІНѢ, ПА.

Запрѡшуе всѣхъ Русивѡвъ до себе на свѣжѣ пиво и ябруу вѣску. — Хочете добре забавити ся, идѣтъ до Пейка. Чекаешъ на стрѣтѣяру, заїди до Пейка, а нѣколи не змѣтуешъ, бо кара йде попри самѣи дверѣ.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

ДЪДУСЬ.

Оповідає

Вогданя Ленкого.

— Прошу егомостя!
— А що там?
— До хорого. Чоловік чекає.

— До хорого, до хорого
— говорив панотець, протираючи заспані очі.

— Най иде до дяка, щоби церкву відчинив і приладив все, що треба!

Служниця замкнула двері і чути було, як у кухні новторяла панотцеві слова.

Панотець повернувся на ліжку і підняв ковдру, що зсувала ся на підлогу.

— До хорого. Га, що робити! Треба йти. А тут так добре лежати. Треба йти...

Але він не вставав; ще хоч хвилину хотів полежати. Нїколи сон не здається таким смачним, як тоді, коли нам не дають спати.

Легонько зсунули ся попки на сонній очі, гадка про хорого навела спомини дзвонів і подї вражнім їх глухого, далекого гомону панотець заснує наново.

— Прошу егомостя, прошу егомостя!

— А що там?

— Дяк уже пішов до церкви. Чекає!

— Чекає? Скажи, що я вду.

За малу годину улицею зь церкви в село, йшло двоє людей. Они потопали вь мори білої мряки і одень другого майже не бачили так, що прохожі лише на знак дзвонка клякали, як годить ся клякати, коли священник иде зь Паномь Вогомь.

На дворі був осїнний приморозок; сільске, як тїсто вь дїжні розмїшане болото, стїло ся і світїло брудними хрусталами. Подь ногами оно ломило ся і видавало легонькій хруботь.

Панотець почув змно і скривав, дяк собі поспїшав і що третій-четвертий крок дзвонив. Так перейшли довжену улицю, аж опинили ся за школою, біля керниць.

— То тут — озвав ся дяк.

— Тут? — повторив панотець і відчинив ворота.

Его здивувало, що на подвірю було зовсім тихо. Нїхто не вийшов зустрічати его; не було сусїдів, свояків, сільських лїкарів і лїкарок.

— А може то не тут? — поспитав панотець дяка.

— Нї, так тут; старий Скрегота хорий. Я прецїнь знаю.

— Ну, як тут, то ходїть! — Й они ввійшли у хату. У хатї тишина. Пусто як вимвїв. Лише постіль лежала розкрита, але недужого на нїй не було.

— Гей, а тут хто? — крикнув дяк, заглядаючи до кухонки, комори і до світлицї. Нїхто не відповів, лише кури озвали ся на подї.

— Нема що. Подождїмо. Сїди на лаву і чекають.

А тут і сонце засвітїло і мряка піднесла ся по висше хлопа. Сидять і ждуть, коли чуять: на дворі якийсь крик: Ацю! Ацю!

Вийшли на поріг. Старий дїдусь, босий, просто-волосий, вганяв за годіваними підсвинками і на силу старав ся их намотати або зневолити, щоби зайшли до кучї. Але годіванцї, немов насмівали ся зь безсилности та неповоротности старого, бігали собї по цїлїмь подвірю і видко, мали велику охоту заглянути вь огородь, щоби був забезпечений невысокимь плотомь і воротцями зь рїща.

— Ацю! Ацю! — кричав старий, бледаючи худими ногами. — До кучї!

Панотець дивив ся якусь хвилину, а там і став непоконтит ся. — А що то ви собї думаете. — Посылає по мене, стїгає зь лїжка, не знати на що і по що! Хто у вас хорий?

Старий подивив ся на панотця і кивнув головою. — Та то я, прошу отця духовного, то я вмираю.

Отцеві було того за богато.

— Що то ви собї жарты зь мене робите, чи що? Вмирає і за безрогами бігає по цїлїмь обїсто!

— А як-же прошу отця духовного? Як вийшли, то прецїнь треба загнати. Ацю! А то пішли бы вь городь, або до сусїда. Ацю!

Хто знає як довго були бы тревали тї перегоны, коли-б не дяк. Вонь поставив дзвоник і червону лїхтарню на порозї, а сам взяв ся помагати старому.

Годіванцї, як побачили таку поважну підмогу, зайшли до кучї. Дїдусь ще раз накричав на них і замкнув дверцята на грабовий колочок.

Аж тепер подїшов до панотця і поцїлував его вь руку.

— Най отець духовний будуть вибачити і на мене не гнївають ся! Але, звичайно, вийшли, так треба загнати.

Панотець змяк. Гнївати ся не мїг, бо мав серце добре і до людей прихильне, а вь томь гнївати ся не було і за що.

— Я не гнїваю ся, — озвав ся лагідно, — але все таки трудити мене, коли нема потреби, то несовїсно. Вы прецїнь такї здоровї, що вь недїлю сами до церкви прийшли бы та выповїдали ся.

— Ох, Воженку Ты мой! Де там вь недїлю! Де! Я ось хто знає, чи до полудня дочекаю. Я лиш на силу жду на вас. Так менї Боже, що на силу!

— Добре на силу, — погадав собї панотець, входячи вь хату.

Старий пішов до комїрки перебрати ся вь чисту одежу.

За хвилину вийшов чистий і перечесаний. Панотець не сївшив ся. Не бачав потреби.

Ему хотїло ся побалакати зь дїдусемь, що був смертельно хорий і проте бігав по подвірю за безрогами.

— А здавна вы недужаете? — спитав панотець сїдаючи на ослїн.

— О, здавна, здавна. Нї-бчы так, болїти, то мене нїчо не болїти, але сила кудись подїла ся. Нїчо є вь костях не чую. И вь грудях чогось так холоде. Выразно смерть.

— Ну і як-же, нїкого у вас нема? Самї сидите

як пустельник? И здоровому самому нудно, а не то хорому.

— Та я не сам, прошу отця духовного, а вь мене дїти; добрі дїти, годї нарїкати. Грїхъ був бы нарїкати, бо такї добрі.

— Добрі, а за старого не дбають.

— Дбають, отче духовний, дбають. Ще и як дбають! Нынї жадне зь хаты не хотїло вийти. Обступили мене тай плачуть. Але я кажу: „Чого тут плакати? Идїть кожде до свого. Мене не пильнуйте, бо пїхто мене не вкраде; а як маю вмрати, то и так умру, безь вас. Ты, Гриньку, кажу до старшого сына, иди на Змїйну. Рїля готова, сїяти давно чась. Ану-ж прїїде похоронити и знов не буде як, а тут уже и морозы беруть. Иди менї зараз! А ты, кажу до доньки, иди до мїста та накупи чого треба. Знаєшь, прїїде що до чого, то тут у папах жидів, вь двос дорожке. Невїстку я послав на друге село, щоби дала знати своимь, а зятя пішов по отця духовного та мав ще поступити до тєслїв.

Так лежу я сам, коли чую: підсвинки вийшли! Дивлю ся вь вїкно, а они рылами підносять ворота. Не було що: треба було загнати. Подїв ся я та якось, славити Бога, загнав. А отець духовний най не гнївають ся на мене, бо я так на правду хорий. Дуже хорий.“

Вонь поцїлував панотця вь дружє и впевняв о своїй хоробї.

— Ну, як-же и вам не прикро самому? — пытав панотець дальше.

— И не лячно? — додав вьдї себе дяк.

— А чого-ж бы лякатись? — говорив дїдусь. Перезжив своє, тай треба забирати ся зь поля до дому, спочивати. Тай чи то менї не час? Вже другї мїсяць, правду сказати, хлїб святой марну. Десь так сила втїкла и я не годен нїчо робити, а за дурно хлїб дїтей їсти, якось не добре.

Вь горло не їде. Отє славити Бога, що вже конець. Чого менї бояти ся? Дїти выпровадив на люди, вивїнував, розуму навчив, тай чого ще більше треба? Нема менї чого бояти ся...

— Можемо починати — обїзав ся священник, зворушений словами старого.

— Починаймо вь имя Боже — відповїв дїдусь и перехрестив ся тричї.

Що лиш панотець повернув до дому и забрав ся снїдати, як зь дзвонницї озвав ся дзвон: бам, бам, бам!

Старий Скрегота помер.

Пшениця засїяна, підсвинки вь хлївцї, доньки зь мїста що лиш не видно, — вонь мїг спокїйно вмрати...

Хто хоче замислити собї правдиво хлєску газету, най пише на адресу: „НРОМАДСКУЙ НОЛОС“

Ul. Klonowiczka No. 4 Lemberg, EUROPE — AUSTRIA — GALICIA

Копїює лиш \$1.00 на рїк.

Dr. S. Blumberg,

1707 Carson str.

Pittsburg, Pa.

Кожий то знає, що вь Америцї шукають за таким доктором, котрий покнчив свои науки вь старомь краю. Д-р Блюмберг вывчив ся за лїкаря на университетї вь Варшавї, а зложивши испит державний вь Филадельфї осїв вь Питсбургу. Дуже добрий доктор. Розмовити ся можна по руски, англїйски, вїмецьки и польски. — Як хорий зайде до него, зараз выздоровїє!

Dr. F. J. Meek

Д-р. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокий лїкар, славянин на цїле мїсто. Лїчить всякї хоробы совїстно и вь короткомь часї. Особливо незрїтнаний лїкар вь справях положничих.. Говорити по англїйски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, напомним Русинамь.

Руска бучерня.

— RUSSIAN MEAT MARKET — OLYPHANT, PA. КУЗЬ МЫ СВАЛЫ.



Гей руский господин, чи не перестанете вы вже раз купувати у чужих? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина так само всего достати можна. А оть погляньте! Там вь Олифантї єсть вап руский бучер Кузьма Свала. Має вонь свїже, добре, тєне мїсо всякого рода. Розвозити вь часї и пунктуально. Ану-ж зайдїть до него и попробуйте вьдї него купувати мїсо, а певно не пожалуете!

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ.

ТРОМЕЙТЕРЪ (Тромейтер) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.

напротївь National Bank. Снїданя, Обїды, Вечера.

Вь кождомь часї можна достати так горячї як и зимнї перекуски. Потравы прилагодженї на европейскїй способ, дуже смачно. Услуга пильна и солїдна.

Особнї покої для родинь. — Найлучшї вина, пива, лїкеры, вїски и всї можливї напитки. Цїна дуже мала.

Препоручає ся всїмь сю реставрацію, а передовсьмь привїзднымь.

Пишущий сей адвертайсменть ручити за Тромейтера.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мав деяке право най не ходити по покупних жидівскнх. так званих тлумачах, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилиама Воколека, вь Скрентонї. Вонь заадагоджує всякї справи вь кортї, а и сторокраєнї и зь нимь можна розмовити ся по руски.

W. Vokolek

ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE. Scranton, Pa.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКИЙ СТОРЪ НА ЦЪЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякї потрібнї рїчи до жптя, якь такожє убраня майнерскї и звичайнї можна купити.

Посылає такожє грошї до всїх частєй свїта, скоро, таньо и беспечно

Продає шїфкарты.

Не вьдї нынї вже знаютє люди солїдного Ивана Глова.

Dr. F. J. Meek

Д-р. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокий лїкар, славянин на цїле мїсто. Лїчить всякї хоробы совїстно и вь короткомь часї. Особливо незрїтнаний лїкар вь справях положничих.. Говорити по англїйски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, напомним Русинамь.

Руска бучерня.

— RUSSIAN MEAT MARKET — OLYPHANT, PA. КУЗЬ МЫ СВАЛЫ.



Гей руский господин, чи не перестанете вы вже раз купувати у чужих? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина так само всего достати можна. А оть погляньте! Там вь Олифантї єсть вап руский бучер Кузьма Свала. Має вонь свїже, добре, тєне мїсо всякого рода. Розвозити вь часї и пунктуально. Ану-ж зайдїть до него и попробуйте вьдї него купувати мїсо, а певно не пожалуете!

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ.

ТРОМЕЙТЕРЪ (Тромейтер) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.

напротївь National Bank. Снїданя, Обїды, Вечера.

Вь кождомь часї можна достати так горячї як и зимнї перекуски. Потравы прилагодженї на европейскїй способ, дуже смачно. Услуга пильна и солїдна.

Особнї покої для родинь. — Найлучшї вина, пива, лїкеры, вїски и всї можливї напитки. Цїна дуже мала.

Препоручає ся всїмь сю реставрацію, а передовсьмь привїзднымь.

Пишущий сей адвертайсменть ручити за Тромейтера.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мав деяке право най не ходити по покупних жидівскнх. так званих тлумачах, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилиама Воколека, вь Скрентонї. Вонь заадагоджує всякї справи вь кортї, а и сторокраєнї и зь нимь можна розмовити ся по руски.

W. Vokolek

ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE. Scranton, Pa.

ВЕЛИКИЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Наибольший русский компанічний сторъ вь Америцї. Заложєный ще вь роцї 1889, а теперь побольшенїй, украшенїй и на ново урядженїй. Новый домъ великий, краснїй, котрый компанія купила 1896 року за \$18,000 показує, що може компанічна робота. — Всї розумнї Русини належат до тої компанї, купуют зь своего власного стору значить, спомагают самых себе. — Мїсячно обертає сторъ сумою \$2000. Заряджає нимь:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

вь READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырбляє 25.000 бочок мїсячно.

Пиво одного зь найбільших броваров вь Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ єсть вьдїсно вьдї всяких примїпок, и для того єсть найздоровїшимь. Завсїгда одно и тої самої доброты и прїємного смаку и єсть споряджанє подь зарядомь одного зь найдобїтїших и досвїдченых пивоваров.

Вырбляє вь найлїпномь гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонїсты и приватнї родини повиннї замавляти пиво лишєнь вь броварї:

LAUER BREWING CO. READING, PA.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лїкар. Довголїтєна практика дала ему способїть стати добрым лїкаремь. Лїчить успїшно всякого рода хоробы. Має такожє свою власну аптекку, вь котрой вырбляют ся дуже добрі и помїчни лїкарства.

Розмовити ся по руски, литевски, по польски и по англїйски. — На цїлїй околицї знаютє добре Шлюпаса!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вылаиває такожє керичи на похорони, хрестини и всїля по дуже низких цїнах.



300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA. Удавайте ся вь потребї до него.

СВОЙ ДО СВОГО

Е. INDEPENDENCE near VINE STR.

вь ШАМОКІНЪ, ПА.

— РУССКИЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенїй тамь готель зь всякими выгодами. Пиво, вино, вїска, темперь и другї напої все свїжї и найлїпного гатунку. Услуга чємна и солїдна. Скланкн великї и малї пїсля вьподобы.

Люде! Вже чась покинути чужих, а пора вже себе самых підмогати.

Юліянъ Копыстанскій

(JULIAN KOPYSKIANSKI)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворяднїй салонь рускїй. — Найлучшї напитки можна ту достати, як: пиво на пїклики и бутельки, вина розматого гатунку, горькїи досконалї, цїгара дуже добрі.

Сїнїть Братя Русини до своего братчика Юлька.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st. ШАМОКІНЪ, ПА.

Польско-литевскій zegarmistrz i ювілеръ

Всякї направи гарнїк выконує точнє, таньо и вь короткомь часї и за напруву гарантує. — Має на складї великї запась вигарькї золотїх и сребрїних по дешевой цїнї и за доброту кожного загара гарантує. Обручки солїби, якь то купує доброту вь поларунку гарнїк будувать. Стїннї zegary даєть виплать.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЯ

Сторъ заосмотренїй вь найлїпшїй товары, сирова джованї вьрость зь найперїших складов. — Майже всїх Русинов вь Mt. Carmel заосмотрює вь живнєсти. Продає такожє одяг майнерскї и посылає грошї до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свої до своего — а до чужого не платє. Жидїв омїняйте зь талана!

Гавріилъ Малїняк

Гуртовнїй складь

(Wholesale)

20 Market st.

SHAMOKIN, PA.



Має завсїгда на складї свїже добре пиво вь великих и малых бочках зь пайлунних броваров, горькїи (whiskey) лїкеры найлїпного гатунку.

Братя! замовляйте у свого!

William D. Chmielewski

231 E. Centre str.

SHENANDOAN, PA.

Панове салонїсты зь Шенандорь и всї, що хочете набути для себе вїски, пива, темперу вь болїшой скїлїкостї, зайдїть до В. Хмїльовского и замовляйте напитки у него. — Най заробляють зь вас чужї дайте заробити своему, божь Хмїльовскїй честнїй и справедливы чоловїк — „Свободу“ пренумерує. Купуйте у него!

Читайте и улажайте.

Стань и огляни вьезы для бучеров, просерников, голсельников (д розвоженя пива) и розличнї другї, робленї зь найлїпшого матерїалу и найлїпшїи роботы.

Головне ковальство

Спеціально вырбляют ся желїзнї плоти, и оброщеня падгробнїков.

J. B. Zimmermann

Cor. Independence and

Market str.

SHAMOKIN, PA.

THOMAS A. ULACKAS

JOSEPH RAYTKIEWICZ

436 Cherry str.

SHENANDOAN PA.

Гей темперанса, читайте! Хто зь вас хоче достати доброгє темперу и вїска, бїр у вь